

Que llegeixen?

Certes oracions interrogatives es fan precedir del mot *que*, el qual té aleshores un valor merament introductiu. Efectivament, *Que ens veurem?*, *Que tenen gana?*, *Que passa alguna cosa?*, equivalen a *Ens veurem?*, *Tenen gana?*, *Passa alguna cosa?* Una falta d'escriptura que es comet sovint consisteix a accentuar aquest *que* introductori, perquè hom el confon amb el mot fort *què*, que és un terme interrogatiu, i amb el qual també introduïm, per tant, moltes oracions interrogatives. A part que la pronunciació sol marcar ben bé la diferència —si més no a les regions on la *e* tona es neutralitzada—, el fet que suprimint el *que* introductiu d'una oració interrogativa aquesta continua fent sentit i que, en canvi, el *què* no és suprimible, indica clarament en cada cas si es tracia d'un mot o bé de l'altre. Com hem dit, *Que ens veurem?* es pot reduir a *Ens veurem?*, però *Què m'has dit?*, *Què diran?* o *Què s'han pensat?* no es poden pas reduir a «M'has dit?», «Diran?» i «S'han pensat?», perquè el mot interrogatiu *què* constitueix el complement directe de l'oració i suprimint-lo aquesta resta manifestament incompleta. Hi ha, és clar, verbs que, poden ésser usats alhora transitivament i intransitivament, tant admeten, en aquestes oracions, el *què* interrogatiu com el *que* merament introductiu: *Què llegeix?* i *Que llegeix?*, *Què menjaran?* i *Que menjarem?*, *Què talla?* i *Que talla?* Però la diferència de sentit entre, per exemple, *Què llegeix?* i *Que llegeix?* és ben clara: En el primer cas preguntem «quina

cosa llegeix?» i en el segon, simplement, «si llegeix». Notem que el *què* interrogatiu pot també representar el subjecte de certs verbs, com en les oracions *Què t'agrada?*, *Què passa?*, *Què convé?*, en les quals, és clar, tampoc no és suprimible. I, encara, el valor especial que agafa aquest mot en certes frases, fins i tot amb verbs intransitius, en què la interrogació té més aviat un caràcter expressiu, de sorpresa, admiració, desaprovació, etc., com *Què corren?*, *Què piquen?*, *Què truquen?*, *Què criden?*, pronunciades, és clar, amb una entonació peculiar.

Tomant al *que* introductiu, observem que el seu ús pot representar una petita diferència de matis. Dient *Vindran?* demanem més aviat la confirmació d'una cosa ja dita o insinuada. En canvi, si la nostra pregunta inicia en la conversa el punt concret de llur vinguada, solem dir *Que vindran?* En frases més complexes, però, són les pauses i l'entonació que solen expressar una gran varietat de matisos de significat.

Una curiosa tendència avui en voga en el llenguatge de determinats medis i consistent a deixar inacabades certes frases interrogatives, es resol en la supressió del terme interrogatiu —i, en algun cas, de la preposició que el precedeix— quan és el mot final de l'oració. Els exemples més representatius són *De part...?* per *De part de qui?* i *Per...?* en lloc de *Per què?*

Albert Jané